

TUNTOSARVI

N:o 12 • 1980

TUNTOSARVI

ilmestyy 22 kertaa vuodessa

N:o 12

31. p:nä heinäkuuta 1980

6. vuosikerta

JULKAISIJA

Näkövammaisten Keskusliitto ry.

Varat tämän lehden kustannuksiin on lahjoittanut
Lions-piiri 107 N

PÄÄTOIMITTAJA

Pirjo Rissanen

TOIMITUKSEN OSOITE

35400 Länkipohja
puh. 935-31357

SISÄLLYS

Keskustelua lehden uudesta nimestä	1
Kaijan palsta	3
Pohjoismainen koulutus kuuro- sokeiden parissa työskenteleville	4
Helen Kellerin myöhemmistä vaiheista	7
Autoveronpalautus	8
Perintöasiaa	15
Henkilökohtaista	17
Säästä energiaa	18
Runo	20

KESKUSTELUA LEHDEN UUDESTA NIMESTÄ

Inger Lindgren

Olemme kaikki huomanneet, että lehtemme on saanut uuden nimen. Ensimmäinen sinikantinen numero ilmestyi jokin aika sitten. Nimenmuutos on aiheuttanut paljon keskustelua ja lehden päätoimittajakin kertoi nimestä ja sen tarkoituksesta viime numerossa. – Minua on kovasti ihmetyttänyt se että muutama henkilö ei ole pitänyt tästä nimestä. Joku on verrannut sitä lehmään, joku jopa itse piruun. Kuitenkin tuntosarvi on kaikkea muuta kuin ruma nimi. Sillä ei ole mitään tekemistä pirun kanssa. Sitä vastoin sillä on mielestäni paljonkin tekemistä täysin kuurosokeiden kanssa. Tätä eivät ehkä sellaiset kuurosokeat ymmärrä, jotka näkevät viittomista. He eivät tarvitse tuntosarvea. He eivät tarvitse kosketusta ymmärtääkseen asioita. Etanalla on tuntosarvet. Se on pieni eläin, joka ei näe ympäristöään. Se joutuu liikkumaan aivan kuten sokeatkin tuntoaistin avulla. Se koskettelee pienillä tuntosarvillaan maata, lehtiä, hiekkaa edessään ja pystyy tuntosarviensa avulla saamaan tietoa ympäristöstään ja liikkumaan. Ilman tuntosarviaan etana kuolisi. Se ei löytäisi ruokaa, se

ei voisi lisääntyä eikä se pystyisi liikkumaan. Etanalle tuntoaisti on tärkein aisti, se on sille elinehto. Myös täysin kuurosokealle on tuntoaisti tärkein aisti. Ilman tuntoa hän ei pystyisi keskustelemaan ystäviensä kanssa, hän ei pystyisi tunnustelemaan ympäristöään, hän ei tietäisi millaiset hänen rakkaimpansa kasvot ovat. Kuurosokea ihminen ei kuitenkaan ole etana. Häneltä puuttuu herkät tuntosarvet, joilla voisi tunnustella maailmaa. Tästä syystä kuurosokea joutuu opettelemaan käsiensä käyttöä. Kädet ovat hänen tuntosarvensa. Herkillä ja elävillä käsillä täysin kuurosokeakin ihminen pystyy elämään ihmisen tavoin. Käsillään hän saa tietoa ja kädet, kuurosokean tuntosarvet, ovat hänen tärkeimmät välineensä. Näin minä ymmärrän sanan tuntosarvi, en osaa nähdä siinä mitään rumaa. Onhan etana ja sen tuntosarvet Luojan luoma. En usko, että meidän Herramme ajatteli pahoja ajatuksia silloin kun hän loi pienen etanan tähän maailmaan. Olisiko niin, että Hän ajatteli meitä ihmisiä ja meidän joskus jopa rumaa mielikuvitusta kun hän asetti maan päälle pienen vaatimattoman eläimen, joka elää tärkeimmän aistinsa eli tuntoaistin varassa pieniä sieviä tuntosarviaan käyttäen.

Tässä oli minun mielipiteeni nimestä, niitä on

varmaankin muitakin ja niistä olisi mielenkiintoista kuulla tämän lehden palstoilla tai vaikkapa kirjeitse.

KAIJAN PALSTA

Hei!

Terveiset kesälomalta. Se kului mukavasti mökillä Sammatissa. Nyt pakkaan laukkuani Saksan matkaa varten. Olemme lähdössä kuurosokeiden maailmankonferenssiin Hannoveriin. Sieltä riittää varmasti kertomista useampaankin lehteen. Nyt näistä kotimaan tapahtumista. Saimme yllättäen yhden lisäkurssin. Tyyskylässä järjestetään 12-22 päivä elokuu- ta kurssi kuurosokeille. Kurssilla voi saada opetusta piste- ja konekirjoituksessa, liikkumisessa, kotiaskareissa jne. Kurssi on ilmainen, myös matkat maksetaan. Kurssille voi ottaa mukaan myös oman oppaan, mikäli tilaa riittää.

Kurssilla on vielä muutama paikka vapaana. Jos olet kiinnostunut kurssista, ota yhteyttä Tyyskylän sos.hoitajaan puh. 90-261 401, os. Tyyskylä, 02570 Siuntio.

Liikuntakurssi Kuortaneen Urheiluopistolla järjestetään 1-9.9.80.

Kurssilla on mahdollisuus harrastaa monipuolista liikuntaa, esim. uintia, hölkkää, kävelyä, judoa ja jumppaa. Kurssi on osanottajille ilmainen, myös matkat maksetaan. Ilmoittautumiset Kaija Salekarille Näkövammaisten Keskusliittoon elokuun 15. päivään mennessä. Hyvää kesän jatkoa teille kaikille.

Terv. Kaija Salekari

POHJOISMAINEN KOULUTUS KUUROSOKEIDEN PARISSA TYÖSKENTELEVILLE ALKAA

Inger Lindgren

Muistatte ehkä, että joskus aikaisemmin kirjoitin siitä, että sitä henkilökuntaa, joka työskentelee kuurosokeiden parissa aletaan kouluttaa pohjoismaisella tasolla. Tähän asti jokainen on joutunut hyvin pitkälle kouluttamaan itse itseään. Mitään varsinaista koulutusta tähän työhön ei maassamme ole ollut.

Kuitenkin on tärkeää, että ne ihmiset, jotka työskentelevät kuurosokeiden parissa, niin lasten kuin aikuistenkin, ovat perillä kuurosokeudesta vammaana sekä sen mukanaan tuomista ongelmista. Myöskään muissa pohjoismaissa ei ole tällaista koulutusta ollut. Nyt pohjoismainen ministerineuvosto on tehnyt päätöksen siitä, että koulutus aloitetaan. Varojakin on myönnetty ja nyt on koulutuksen johtoryhmän ja kurssien johtajan tehtävä tarkat suunnitelmat koulutuksen aloittamiseksi. Johtoryhmän kokous oli Tanskassa, Kööpenhaminassa 27-28.5.1980. Johtoryhmään kuuluvat Suomesta opettaja Pirkko Marjamäki Jyväskylästä ja Inger Lindgren. Kokouksessa päätettiin pohjoismaisten kurssien johtajasta. Kursien johtajaksi valittiin tanskalainen Jes Kryger. Hän on Tanskassa toiminut muun muassa tulkkikoulutuksen suunnittelijana ja vetäjänä. Jesin asia on nyt tehdä kursseille tarkka ohjelma sekä keskustella eri koulujen ja muiden tahojen kanssa kurssien sijoituspaikasta. Sopivina paikkakuntina on pidetty Göteborgia, Kööpenhaminaa sekä Tukholmaa. Göteborgin lähellä on pohjoismainen kansan akatemia, joka sopi hyvin. Kurssipaikasta saadaan lopullinen tieto syyskuussa. Kurseja tullaan järjestämään seuraavasti: Yksi 16 viikkoa kestävä kurssi aikuisten parissa työs-

kenteleville, tästä ajasta on neljä viikkoa käytännön työskentelyä omassa maassa. Yksi 6 viikkoa kestävä kurssi lasten kanssa työskenteleville sekä yksi 2 viikkoa kestävä kurssi sellaisille henkilöille, jotka tarvitsevat erityistietoja. Ajateltuja ajankohtia ovat: 16 viikkoa kestävä kurssille osa 1, 21 huhtikuuta – 22 toukokuuta 1981, käytännön harjoittelu kotimaassa 4 viikkoa syyskuun aikana, osa 2, 19 lokakuuta – 13 marraskuuta 1981. 6 viikkoa kestävä kurssille 23 helmikuuta – 3 huhtikuuta 1981. 2 viikkoa kestävä kurssille joko 14 syyskuuta – 25 syyskuuta tai 23 marraskuuta – 4 joulukuuta 1981. Nämä kurssiajankohdat ovat toistaiseksi pelkkiä suunnitelmia ja ne lyödään lukkoon eli niistä päätetään lopullisesti syyskuussa, jolloin johtoryhmä kokoontuu uudestaan. Kurseille voivat hakeutua sellaiset henkilöt, jotka ovat tehneet työtä kuurosokeiden kanssa vähintään yhden vuoden ajan. Hakeutumista varten suunnitellaan erityinen lomake. Kirjoittelun asiasta lisää sitten kun saan enemmän tietoja. Lopuksi tieto kustannuksista, kurssit yritetään saada täysin maksuttomiksi osallistujille.

HELEN KELLERIN MYÖHEMMISTÄ VAIHEISTA

Ulla Tikkanen

Helen Keller kirjoitti ensimmäisen kirjansa niiden kirjoitusten perusteella, joita hän oli [★]laatinut koulussa. Helen selvisi perusopinnoista normaaliajassa eli neljässä vuodessa 1900-1904. Saavutus oli loistava. Se merkitsi sitä, että Helen oli pysynyt näkevien ja kuulevien mukana opinnoissa.

Helenin koulu-aika oli täynnä vaikeuksia. Helen oli saanut myös paljon tunnustusta, kun hän oli suorittanut yliopistossa arvosanoja, vaikka Helen oli kokenut myös viileyttä ja väärinkäsityksiä. Vuonna 1920 Helen oli saanut kokea pettymyksen, kun hän oli suostunut, että Helenin elämäntarina [★]filmaattaisiin. Filmin piti antaa tietoja kuurosokean elämästä ja herättää oikeaa ymmärtämystä kuurosokeita kohtaan. [★]Filmi oli huono.

1930-luvulta lähtien Helen sai suorittaa suuriarvoista tiedotustehtävänsä. Hän matkusti paljon ja kertoi kuurosokean elämästä. Helenillä oli riittänyt kuitenkin aikaa kirjalliseen työhön. »Elämäni tarina» oli Helenin ensimmäinen [★]julkaisu, mutta ei suinkaan viimeinen. Elämäni tarina on Helenin kirjoista tun-

netuin tällä hetkellä. Se on käännetty noin 50:lle eri kielelle.

Helen oli ollut valmis antamaan henkilökohtaiset kokemuksensa tieteen käytettäväksi siinä toivossa, että Helen voisi tuoda apua myös maailman muille kuuroille ja sokeille.

Helen Kellerin kirjalliset työt syntyivät seuraavalla tavalla: Ensimmäinen kirjoitusvaihe eli konsepti oli pistekirjoitusta, josta se siirrettiin konekirjoitukselle. Tekstin lopullisen muodon luki avustaja, joka naputti tekstin sormiaakkosin Helenin käteen. Helen Kellerin tärkeimpänä tukena ja tulkkina oli monta vuosikymmentä Anne Sullivan.

AUTOVERONPALAUTUS

Inger Lindgren

Oletko ehkä hankkimassa uutta autoa? Silloin sinun kannattaa lukea tämä. Olet ehkä sellainen henkilö, joka on oikeutettu saamaan autoveronpalautusta. Jo tässä vaiheessa on ehkä hyvä tietää, että palautuksen

voi saada ainoastaan uudesta autosta. Käytetystä autosta ei palautusta suoriteta.

Autoveronpalautuksen edellytykset:

Se voidaan vammaan laadun ja vaikeuden mukaan myöntää kolmella eri perusteella.

1. Henkilölle, jonka pysyvä haitta-aste on vähintään 80 % ja jonka omaan henkilökohtaiseen käyttöön auto tulee.

2. Haitta-aste on vähintään 60 % ja auto on välttämätön työn tai ammattiin valmistumista varten tapahtuvan opiskelun hoitamiseksi.

3. Henkilölle, jonka alaraajan tai raajojen puuttumisen tai vajavuuden vuoksi on alentunut niin, että haitta-aste on pysyvästi vähintään 40 % ja jolle ammatin tai ammatin opiskelu vaatii auton käyttöä.

Periaatteessa siis henkilö on oikeutettu saamaan autoveronpalautuksen kohdan 1. mukaisesti myöskin silloin kun se ei ammatin hoitamista varten olisi-kaan tarpeellinen. Käytännössä on kuitenkin erittäin vaikeaa selvittää henkilökohtainen käyttö. Varsinkin jos hakijalla on perhettä herää päättäjissä usein epäily siitä, että muut perheenjäsenet myös käyttävät autoa. Näinollen on ainakin toistaiseksi näyttänyt siltä, että varmin perustelu tässäkin kohdassa on ollut auton päivittäinen käyttö työmatkoilla. Aikai-

semmin tämä kohta olikin eräänlainen kompastinkivi, sillä etukäteen ei voinut tietää tultaisiinko selvitys henkilökohtaisesta käytöstä hyväksymään vai ei. Tämän vuoden puolella tuli voimaan uusi säännös, jonka mukaan palautusta voi hakea myös ennakoon. Ennenkuin lopullisesti päättää ostaa auton voi siis saada ennakkopäätöksen eikä näinollen enää tarvitse ottaa sitä riskiä, ettei palautusta ehkä saada. Silloin kun tällaisen ennakkohakemuksen tekee ei vielä tarvitse ilmoittaa minkä merkkisen auton myöhemmin aikoo ostaa.

Palautuksen määrä:

Mikäli palautuksen saa täysimääräisenä niinkuin se on silloin kun henkilö on joko kohdassa 1. tai 2. mainittu vammainen, on palautuksen määrä korkeintaan 14 500 mk. Palautuksen määrä riippuu siitä minkä hintaluokan auto on kysymyksessä. 3. kohdassa mainitulle invalidille on palautus 60 %:n veron määrästä kuitenkin enintään 9 500 mk.

Miten autoveronpalautusta haetaan:

Palautus haetaan Helsingin piiritullikamarilta, osoite: Postilokero 151, 00181 Helsinki 18. Saab-merkkisten autojen kohdalla silloin kun ne ovat kotimaassa valmistetut haetaan palautus Turun liikevaihtovero- toimistosta, osoite: Aurakatu 8, 20100 Turku 10.

Palautus haetaan aina kirjallisesti. Hakemukseen tulee selvästi merkitä, että palautusta haetaan invaliditeetin perusteella sekä että päätöksen haluaa kotiinsa postitse.

Palautusta on haettava viimeistään 6 kuukauden kuluessa siitä, kun hakija on merkitty y k s i n auton omistajaksi. Kysymyksessä on tällöin luonnollisesti niin sanotusta auton rekisteröinnistä.

Tarvittavat selvitykset:

1. Virkatodistus, jos kuljettajana toimii toinen henkilö on hänen sukulaisuutensa käytävä ilmi virkatodistuksesta.
2. Lääkärintodistus vamman laadusta ja pysyvästä haitta-asteesta. **H a i t t a - a s t e m e r k i t ä ä n n i i n s a n o t u n P o n t e v a n t a u l u k o n m u k a a n**, tästä on hyvä mainita todistusta kirjoitettavalle lääkärille.
3. Todistus auton olennaisesta tarpeesta toimen tai työn hoitamisessa taikka ammattiin opiskelussa. Tarve on selvitettävä yksityiskohtaisesti. Matkan pituus, työsuhteen pituus, työpaikan vaihtuvuus, koulutuksen kestoaika ja yleisten liikennevälineiden käyttömahdollisuudet ovat erittäin tarpeellisia tietoja. Tämän todistuksen kirjoittaa työnantaja, sosiaali- tai poliisiviranomainen tai koulun edustaja. Tärkeintä

on, että todistuksen kirjoittaa henkilö, joka todellakin tietää hakijan tilanteen niin, että todistus todellakin on luotettava.

Itsenäinen yrittäjä tai luottamustoimia hoitavan samoin kuin tilapäisissä työsuhteissa olevan tai provisiopalkalla työskentelevän henkilön tulee lisäksi liittää veroviranomaisen antama todistus, josta ilmenee tulojen määrä.

Jos palautusta haetaan 80 % invaliditeetin perusteella ei tällaisia todistuksia välttämättä tarvitse esittää. Sen sijaan on selvitettävä minkälaisilla matkoilla autoa käytetään, miten pitkiä nämä matkat ovat sekä kuinka usein autonkäyttö on tarpeen. Tämä selvitys on parasta tehdä hyvinkin yksityiskohtaiseksi ja siitä käytävä ilmi nimenomaan vammaisen henkilön oma autontarve.

4. Oikeaksi todistettu jäljennös autonkuljettajan ajokortista. (Mieluiten tämän henkilön tulisi olla perheenjäsen). Tässä kohdassa on myöskin selvitettävä miten paljon tämä kuljettaja käyttää autoa omiin ajoihinsa. On selvää, ettei tällaista ajoa voida hyväksyä kovin suurina määriä. Esimerkkinä hyväksyttävää ajosta on esimerkiksi että kuljettaja jatkaa matkaa omalle työpaikalleen.

5. Kirjallinen ilmoitus autoveron lopullisesta mää-

rästä, valmisteverosta ja tullauspaikasta ja -päivästä. Tämän selvityksen toimittaa auton myynyt liike.

6. Jäljennös auton rekisteriotteesta. Tämän saa autorekisterikeskukselta, jonka osoite on: Ludviginkatu 3-5 A, 00130 Helsinki 13. Jäljennös kannattaa pyytää samalla kun rekisteriasiakirjat lähetetään, tällöin sen saa paljon nopeammin.

7. Jäljennös edellisen auton luovutustodistuksesta. Tämä todistus on liitettävä vaikka ei olisikaan saanut palautusta edellisestä autostaan.

8. Todistus autorekisterikeskukselta siitä, että edellisen auton, josta palautusta on saatu, luovutus- tai myynti-ilmoitus on jätetty heille. Tämä todistus tarvitaan ainoastaan silloin mikäli ensimmäisestä rekisteröinnistä auton myyntiin tai luovutukseen on kulunut vähemmän kuin 3 vuotta.

9. Muut hakemuksen ratkaisuun vaikuttavat selvitykset. Mikäli kysymyksessä on ennakkohakemus tarvitaan ainoastaan kohdissa 1.2.3.4. ja 9. mainitut selvitykset.

Jos haluaa saada päätöksen mahdollisimman nopeasti on tärkeää, että hakemukseen liitetään heti kaikki tarvittavat selvitykset.

Autoverolain § 18.

Mikäli tiedät, että et yksin tule käyttämään au-

toa vaan että sitä käyttävät myös muut perheenjäsenet on sinun syytä tutustua tähän §. Sen mukaan palautus voidaan myöntää kokonaan tai osittain silloin kun kysymyksessä on kohtuusyyt tai säälittävät tai muuten erittäin painavat syyt. Tämän § perusteella ei voi tehdä ennakkohakemusta. Hakemus on tehtävä kuuden kuukauden sisällä siitä kun hakija on yksin merkitty auton omistajaksi. Mikäli hakija kuitenkin on yrittänyt hakea palautusta edellä kerrottujen säännösten mukaisesti, mutta on saanut tällöin hylkäävän päätöksen, tätä aikarajoitusta ei ole. Hakemukseen tarvitaan aivan samat liitteet kuten edellä. Lisäksi tarvitaan hakijan asuinkunnan sosiaaliviranomaisen lausunto hakijan ja hänen lähiomaistensa taloudellisesta tilanteesta.

Hakemusta käsitellessä kiinnitetään huomiota vamman laatuun ja vaikeusasteeseen, invalidin auton tarpeeseen, ja hänen taloudelliseen asemaansa. Tätä pykälää kannattaa aina käyttää silloin kun on saanut eväävän päätöksen ensimmäisessä kohdassa mainitusta hakemuksesta.

PERINTÖASIAA

Inger Lindgren

Lähteenä käytetty Kansanvakuutuslehteä numero 5

Jonkun henkilön kuollessa joku toinen perii hänen omaisuutensa. Tästä perimisestä on olemassa oma lainsäädäntönsä, jota kutsutaan perintökaareksi. Perintökaareissa selvitetään kuka on ensisijainen perijä eli kuka on se henkilö, joka on oikeutettu saamaan ensimmäisenä perintöä, kuka toisena, kuka kolmantena ja niin edelleen.

Perimysjärjestys on seuraavanlainen:

1. Ensimmäisenä on aina oikeus perintöön vainajan lapsilla. Kaikki lapset perivät yhtä paljon. Jos vainajan lapsista joku on aikaisemmin kuollut niin hänen lapsensa perivät äitinsä tai isänsä osan.
2. Jos vainajalla ei ole omia (tai adoptoituja) lapsia perivät hänen vanhempansa (isä ja äiti) hänet. Jos vanhemmat ovat kuolleet jo aikaisemmin niin sisaret ja veljet perivät vainajan omaisuuden. Jos sisaret ja veljet ovat jo aikaisemmin kuolleet niin heidän lapsensa saavat kuolleen isänsä tai äitinsä osan.
3. Jos vainajalla ei ole edellä mainittuja läheisiä su-

kulaisia perivät hänen isovanhempansa hänen omaisuutensa tai jos he ovat jo aikaisemmin kuolleet niin vainajan sedät ja tädit perivät omaisuuden.

4. Jos vainaja oli naimisissa, mutta hänellä ei ollut lapsia niin hänen aviopuolisonsa perii omaisuuden.

5. Jos muita perijöitä ei ole eikä vainajalla ole testamenttia niin omaisuuden perii valtio.

Aikaisemmin myös serkukset perivät toisensa. Uusitun lainsäädännön mukaan serkukset eivät peri toisiaan.

Kohdassa neljä puhuttiin sellaisesta avioliitosta, jossa ei ollut lapsia. Tällaisessa tapauksessa perinnön saa eloon jäänyt puoliso. Kun tämä eloon jäänyt puoliso sitten kuolee on perimysjärjestys seuraavainen:

1. Puolet jäljelle jääneestä omaisuudesta menee ensimmäisenä kuolleen omaisille eli ensin hänen isälleen ja äidilleen jos heitä ei ole niin veljille ja sisarille tai heidän lapsilleen.

2. Toinen puoli omaisuudesta menee viimeksi kuolleen aviopuolison omaisille aivan samassa järjestyksessä kuin edellisen perinnön kohdalla. Perintöasiat ovat melko vaikeita asioita ja mikäli epäselvyyksiä syntyy on parasta kääntyä ammatti-ihmisen puoleen. Sellaisen löytää oikeusaputoimistosta tai asian-

ajotoimistosta.

Seuraavaksi puhumme testamentista, sen tekemisestä, valvomisesta ja tiedoksiannosta.

Henkilökohtaista

ONNITTELEMME 50-VUOTIAITA

Laina Niemi, 9.8.80
Pengerk. 11 A 21
Helsinki 53

Salli Jokela, 17.8.80
97145 Totonvaara

Ahti Myyrä, 1.8.80
03250 Ojakkala

SÄÄSTÄ ENERGIAA

SUIHKUTA SÄÄSTELIÄÄSTI

Henkilöiden peseytymistottumukset vaihtelevat. Suihkussa peseytymiseen ja huuhteluun käytetty vesimäärä vaihtelee 23 litrasta 125 litraan. Miellyttävänä pidetty suihkun lämpötila on 33-43 °C. Haluttu virtaama eli, kuinka monta litraa vettä suihkusta tulee minuutissa, on 11-17 litraa minuutissa. Toiset pitävät pehmeästä, toiset piiskaavasta suihkusta. Jos pesutilaan saadaan lämmintä vesijohtovettä, sitä käytetään keskimäärin 75 litraa henkilöä kohti. Jos peseytyessä käytetään vattia tai sankoa ja suihkussa huuhdotaan, kuluu vettä noin 50 litraa. Jos sekä pesu että huuhtelu tehdään sankoja ja vateja käyttäen, tarvitaan vettä noin 20-30 litraa henkilöä kohti. Suihkussa voidaan veden kulutusta vähentää valitsemalla mahdollisimman pieni virtaama, eli hanaa avataan vain sen verran kuin on välttämätöntä ja se suljetaan silloin, kun vettä ei tarvita, esimerkiksi saippuoinnin ja harjauksen aikana.

TUHLAAVAINEN KYLPYAMME

Tutkimusten mukaan ammekylvyssä kuluu 150-200 litraa vettä, suihkussa vedenkulutus on 25-125 litraa henkilöä kohti. Amme on siis aikamoinen energiatuhlaaja. Kylpyammetta ei myöskään suositella pyykin pesuun.

Pesijä joutuu olemaan erittäin rasittavassa, kumarassa asennossa ja nostelemaan samalla pyykkiä. Pyykin peseminen käy kätevimmin vadissa irrallisen ammeritilän päällä. Vadin voi kätevästi täyttää käsisuihkulla ja tyhjentää ammeen kautta. Näin vältetään nostamisilta, ja työskentelykorkeus on huomattavasti parempi kuin ammeen pohjalla pyykkiä pestäessä. Muutakin säästöä tulee. Yksittäisen vaatekappaleen pesuun ammeessa kuluu vettä jopa 150-300 litraa. Jos samat vaatekappaleet pestään vadeissa, on vedenkulutus noin 60 litraa.

**Pysy vierelläni,
ystävä.**

**Kaipaen seuraa
jo silloin,**

kun kuljet ohi

pois luotani,

**Pysy vierelläni,
ystävä.**

Kaipaan seuraa, kun

kun et ole lähelläni,

ja tietäisitpä

millaista tuskaa on olla

yksinäisyydessä,

yksin oman mielikuvituksensa kanssa.

Kuinka iloinen olenkaan

nähdessäni sinut jälleen,

mutta peläten

jo tulevaa yksinäisyyden hetkeä.

Marja-Leena

MITÄ SANA TARKOITTAÄ

Laatinut = kirjoittanut

Filmata = tehdä elokuvaa

Filmi = elokuva

julkaisu = kirja, jota voi ostaa

konsepti = paperiarkki